

KRAKUS.

CZWARTEK 16 MAJA, 1822. *NUMER* 98.

KRONIKA NARODOWA.

Roku 1508 Zygmunt I. wygrywa potyczkę nad Dnieprem.

NOWOŚCI KRAKOWSKIE.

Komory rossyjskie, będące na zewnętrznych granicach królestwa polskiego; skutkiem nowego systematu finansowego cofnięte są do dawnych posad, to jest na granice wewnętrzne pomiędzy temże królestwem i Rossyą.

Fabryki w królestwie polskiem, niektóre do tego stopnia doszły: że już tylko ograniczona ilość wielu fabrykatów z Pruss, czasowo dozwoloną została. Oby jak najprędzej i towary angielskie tego losu doznały, skoro nasze zboże do Anglii przystępu niema!..

WIADOMOŚCI Z POCZTY DZISIEJSZEJ.

30,000. *Turków postąpiło na przód ku brzegom Prutu. Flotta rossyjska na czarnem morzu, najmocniej uzbrojona,*

oczekuje rozkazów do wyruszenia. Znaczna siła wojska lądowego znajduje się na okrętach do wysadzenia gdzie wypadnie, -- cel tej wyprawy jest tajemnicą. -- W Szląsku pruskiem jak najspieszniej zakładają wielkie magazyny dla znacznego korpusu wojska. W bliskości Lwowa ma bydź założony wielki korpus obserwacyjny. -- Feldmarszałek Porucznik Radecki, ma bydź od dworu wiedeńskiego z nadzwyczajnêm poselstwem wyprawiony do Petersburga. -- Drugi Korpus wielkiego wojska rossyjskiego, odebrał rozkaz gotowości do marszu. -- W Bessarabii oczekują przybycia N. Cesarza Alexandra. -- Goniec przybyły do Paryża, przywiòzł wiadomość że Hrabia Litzow internuncyusz austryjacki wyjechał już z Konstantynopola i powrócił do Wiednia. -- Trzech gońców z Wiednia jeden po drugim przybyło 29 Kwietnia do Paryża. -- Seraskier Sylistryi dowodzący w Bukareście, miał odebrać z Konstantynopola urzędową wiadomość, przez przybyłego Tatara gońcem: że Porta odrzuciła ostatecznie wszystkie przełożenia dworòw pośrednicznych, i na notę kategoryczną internuncyusza austryjackiego niechciała więcej odpowiedziec. -- Natychmiast po tém zdarzeniu miał wydanym bydź rozkaz do wszystkich dowodzców tureckich w Mołdawii i Wołoszczyznie ażeby na przypadek cofnięcia się, wszystko ogniem i mieczem pustosząc, z ziemią równali. Szczególniej Osman Aga dowodzący w Mołdawii ma polecenie, Jassy obrócić w perzynę.

Grecy postępują całą siłą naprzòd. Pod *Zitouni* i *Neopatrą* w niższej Tessalii zaszła krwawa bitwą, w ktòrej Odysseusz na głowę pobił Turków, -- basza *Drammy* poległ na placu i wielu innych dowodzców. -- Kolkotron dowodzi naczelnie w Morei; Demetriusz Jpsylanty zagarnął większą część Liwadyi i opanował Ateny; Odysseusz, kapitanowie Diamanti i Anastazy Nazo; rozpościerają się w Macedonii. Przednia straż ich wojska, opanowałą już miasto *Werja* i postępuje ku *Seres*. (*Miasto to, jest odległe*

najwięcej 3o *mil od Konstantynopola.*) Pomogła im do tego rewolucya w całej Liwadyi i Macedonii, którą przyspieszyły wiadomości o pobiciu Turków na morzu i na lądzie. Powstańcy złączywszy się z Odysseuszem ułatwili mu opanowanie miasta *Werja*. Do *Platamoni* w bliskości Olimpu, dziesięć okrętów greckich wyladowało z bronią i amunicyą dla mieszkańców, którzy tłumami pospieszyli w te miejsca i wraz połączywszy się z Odysseuszem, tak niebezpieczny dla Porty ottomańskiej sprawili postęp. Basza Saloniki wyruszył przeciwko nim aż do miasta *Stej Katarzyny*, ale zbity i odparty, przyczem sam Bej miasta *Seres* zabitym został. -- O Churszydzie baszy zdają się stwierdzać wczorajsze doniesienia. Ze wszystkich stron obsaczony, jeżeli jeszcze niewzięty, nieujdzie atoli swego losu. Flotta turecka znikła z morza, wszędzie krążą greckie okręty. (*Niektore stronnicze pisma za Turkami, donoszą: że ta flotta odniosła zwycięztwo 6. Marca i potym udała się do Alexandryi! Pierwsze było było w świecie zwycięztwo, po którém się tak daleko potrzeba cofać!....*) -- W Seres panuje wielka trwoga, codzień spodziewają się tam wkroczenia Greków. -- W Konstantynopolu krąży buletyn grecki, podpisany przez greckiego ministra sekretarza Stanu interessów zagranicznych *Kardaschi*, w nowo greckim języku, datowany 20. Marca. Zawiera on w sobie to wszystko o zwycięztwie 5. Marca, cośmy już poprzednio donieśli. "Po tym ważnym wypadku (dodaje w końcu) flotta nasza stała się postrachem całego Archipelagu.„

Oto są ważne szczegóły opanowania znakomitej wyspy *Chios* przez Greków, ciesniną morską oddzielonej tylko od Smirny, które tamteiszy *Dostrzegacz Wschodni*, wierny Turkom, w języku francuzkim wychodzący, opisuje: "24 Marca otrzymał „ basza Smirny wiadomość przez posłańca z *Czesmy*, miasteczka naprzeciw *Chios* położonego, że flotta grecka z 5o żagłów

„ złożona, powiększej części przybyła od *Samos*, wylądowała na „ wyspę *Chios*. Z początku usiłowano za mniej ważną wystawiać „ tę okoliczność mieszkańcom, lecz 26go nowo przybyli posłańcy doniesli, że kilka tysięcy wieśniaków z Chios połączyli „ się z Samitami, postąpili ku miastu Chios, i przymusili „ Turków do zamknięcia się w cytadelli. Wypadek ten, tym „ ważniejszym się okazał, że sam *Dostrzegacz Smirny* przyznaje wyspie Samos 100,000 ludności greckiej, kiedy Turków nad kilka tysięcy nieliczy. Smirna 27 i 28 Marca doznała trwogi i rozruchu, żołnierze tureccy przeznaczeni do „ *Czesmy*, odgrażając się przebiegali ulice miasta. 5. Kwietnia „ odebrano wiadomość o zupełnem powstaniu w *Chios* brzmiącą jak następuje: 25 Marca przed świtem, 4 do 5,000 Samitów „ wylądowali na tę wyspę pomiędzy *Talaro i Thimiano*. Znaczna liczba Skiotów oczekiwała ich na brzegu; na wszystkich „ wzgórzach zapalono ognie, służące za hasło zjednoczenia i w „ krotce 30,000 ludzi zebrało się pod bronią. Z początku Turcy wysłali 500 zbrojnych na rozpoznanie, ale ci niebawnie „ z największym pośpiechem wróciwszy się, rozsiali powszechną „ trwogę. Tu przedni oddział Chrześcijan pokazał się na „ wzgórku Tyrlotti strychującym nad miastem i cytadellą. 4,000 „ Turków, zabrawszy z sobą w zakład 80 znaczniejszych Greków i arcybiskupa, zamknęło się w cytadelli. O godzinie 3. „ z południa, wkroczyli Grecy do miasta, mając na czele półki z chorągwiami oznaczonemi krzyżem Zbawiciela, wśród „ tysiącznych odgłosów: *Ziitai Eleuterja*! (Niech żyje wolność!) „ przebiegając ulice.„ — (Słychać że Cytadella ta, w kilka dni szturmem wzięta została.)

W Epidaurze ogłoszono tymczasową *konstytucyą* Grecyi, lecz szczegóły jej niesą jeszcze wiadome.

Rewolucya w Serwii z rozpoczęciem kroków nieprzyjacielskich niezawodnie wybuchnąć musi. — Wielu znakomitszych bojarów zabrano już i odesłano do Konstantynopola. —